

BATA ATTILA

Kádár-rendszer értelmezések a rendszerváltás után

A rendszerváltással egy olyan korszakot zárt le a magyar politika, amely vállát súlyos terhek nyomták, mégis sok szempontból kiemelkedőnek tekinthető a 20. századi történelmünkben. Ennek megfelelően, a Kádár-korszak megítélése sem annak fénykorában, sem az átmenet idején, de még ma sem egységes: az első demokratikus választásokat övező eufóriát követő csalódottság nyomán hamar kialakult a jelenség, amelyet a politikai köznyelvben Kádár-nosztalgiaának nevezünk.

A Kádár-nosztalgia, vagyis az állampolgárok visszavágyódása mögött egyfajta összehasonlító szemlélet működik, amely a rendszerváltás előtti és utáni időszakot veti össze, az előbbi javára: eszerint a demokratikus átalakulás több kárt okozott, mint amennyi haszonnal járt, különösen igaz ez a gazdaság- és szociálpolitikai szférában. Hipotézisem szerint, habár a Kádár-nosztalgia bizonyosan nem hatotta át teljes egészében a magyar társadalmat, a szemlélet áthatol a politikai részkezősségek (jobbaldali, baloldali, liberális, radikális) határain.

Előadásomban annak bemutatására teszek kísérletet, hogy a rendszerváltás utáni magyar politikai részkezősségek miként értelmezik a rendszerváltás előtti és utáni időszakot: hogyan értékelik, hogyan kapcsolják össze őket és milyen diskurzusok épülnek. Az összehasonlító diskurzuselemzésen keresztül rávilágíthatunk arra, hogy a rendszerváltás, illetve leváltott rendszer milyen nyomot hagyott a magyar politikai kultúrában.